

Regionala tillgänglighetsrådet

Tid och plats

2026-04-16 klockan 11.00–15.52.

Regionhusets VIP-matsal i Luleå samt digitalt via Teams.

11.00–14.00 Gemensamt med regionala pensionärsrådet.

14.00–15.52 Regionala tillgänglighetsrådet.

Deltagare

Camilla Friberg (S), ordförande

Birgitta Dahlbäck (C), vice ordförande

Urve Kirt (C), ersättare, Norrbottens Kommuner

Siv Gunillasson Sevä (S), Norrbottens Kommuner, ersättare, via Teams

Stefan Simonsson, Funktionsrätt Norrbotten

Jan Erik Nilsson, Funktionsrätt Norrbotten, från 11.20

Inger Johansson, Funktionsrätt Norrbotten

Sven Georén, Funktionsrätt Norrbotten, ersättare

Hjördis Lindström, Synskadades riksförbund

Övriga närvarande

Micke Boström, sekreterare

Protokollet justeras digitalt

Camilla Friberg, ordförande

Micke Boström, sekreterare

Stefan Simonsson, justerare

1. Sammanträdet öppnas

Camilla hälsar ledamöterna välkomna och öppnar sammanträdet.

2. Upprop

Uppropet genomförs gemensamt med regionala pensionärsrådet. Vid samtliga punkter som genomförs gemensamt med regionala pensionärsrådet deltar följande ledamöter.

Glenn Berggård (V), vice ordförande
Ulf Boström (C) till 13.55
Åke Bolmgren, PRO
Eivy Blomdahl, PRO, via Teams
Kerstin Öhrling, PRO, via Teams
Siv Nilsson, SKPF
Ingrid Norberg, SKPF
Anita Hollström, SPF Seniorerna

3. Val av protokolljusterare

Som protokolljusterare väljs Stefan Simonsson.

4. Godkännande av dagordning

Punkten genomförs gemensamt med regionala pensionärsrådet.

1. Sammanträdet öppnas.
2. Upprop.
3. Val av protokolljusterare.
4. Godkännande av dagordning.
5. Informationsärenden tillsammans med regionala pensionärsrådet.
  - Samverkansgruppen för tillgänglighet i kollektivtrafiken.
  - Hjälpmedelssamverkan.
  - Norrbottens kommuner.
  - Information om Nära vård.
6. Aktuell regioninformation.
7. Ärenden för regionala tillgänglighetsrådet.
  - Arbete med regionens strategiska plan.
  - Arbete med regionens kulturplan.
  - Regionala tillgänglighetsrådets frågor.
8. Sammanträdet avslutas.

Dagordningen godkänns.

5. Informationsärenden

Punkten genomförs gemensamt med regionala pensionärsrådet.

Samverkansgruppen för tillgänglighet i kollektivtrafiken

Anita informerar om ett nytt avtal med Luleå Taxi samt införandet av ett nytt realtidssystem i bussarna som ska kunna sköta utrop av 1100 hållplatser i Norrbotten.

Buss

Just nu pågår upphandling av komfortbussar till några linjer i Norrbotten. Ledamöterna i samverkansgruppen har möjlighet att lämna synpunkter på de kommande bussarnas komfortnivå. Anita kommer att framföra behovet av bussvärdar, toaletter som är tillgängliga för personer med rullstol samt möjligheten att köpa kaffe.

Hjördis resonerar om vad bussvärdarna har möjlighet att hjälpa till med under färden och vid stopp.

Siv N ser gärna att bussen från A-kommunerna passerar Sunderby sjukhus så att man slippen omvägen via ett bussbyte Luleå.

Tåg

Anita resonerar om neddragningen av nattågen. Det var mycket diskussion om detta vid samverkansgruppens senaste möte. Gruppen har bett Glenn att besöka ett kommande möte.

Åke frågar Glenn om neddragningarna av tågturer till och från Haparanda. Han uppmärksammar samtidigt att förtroendet för tåget är lågt vilket påverkar antalet resande. Åke noterar vidare att i Finland har man satt in buss på en kort stäcka för att det ska gå att färdas sammanhängande med tåg genom Finland och Sverige. Han är bekymrad över tågsituationen på den svenska sidan.

Siv N uppmärksammar att tåget till och från Kalix inte stannar i Morjärv. Det leder till att många kör med egen bil till exempelvis Sunderby sjukhus i stället för att ta tåget.

Glenn informerar om att RKM (Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten) består av 28 ledamöter varav 14 kommer från regionen och 14 från kommunerna. Han redogör också för finansieringsmodellen av kollektivtrafiken.

Regeringens minskade anslag till kollektivtrafiken har gjort att regionen gått in med mer än 100 miljoner kronor för att täcka bortfallet. Regionen uppvak-
tar regering och ministrar angående tågtrafiken till och från Norrbotten.

När det gäller upphandlingar så är det i bästa fall sju års leveranstid på reg-
iontåg. Glenn berättar slutligen om anpassningar av den svenska tågtrafiken
till tågen i Finland.

Nästa möte med samverkansgruppen är den 27 maj 2026.

Hjälpmedelssamverkan

Kerstin informerar om att det inte har varit något möte med gruppen sedan
förra sammanträdet med pensionärsrådet och tillgänglighetsrådet. Nästa
möte är den 5 maj 2026.

Siv N berättar att det har varit svårt att få in synpunkter på hur olika hjälp-
medel fungerar. Som det är nu ska man lämna synpunkter till arbetsterapeu-
ten men det kommer inte in så mycket. Hon påminner om att uppmana an-
vändare av hjälpmedel att verkligen lämna synpunkter.

Stefan har fått flera signaler om att de nya rullatorerna är lätta men inte
lämpliga för storvuxna personer.

Norrbottens Kommuner

Urve och Siv G informerar om det pågående arbetet med nya socialtjänstla-
gen och Nära vård som båda tar mycket fokus. Samtidigt har aktivitetsre-
formen ökat kraven på kommunerna.

Kommunerna arbetar ständigt med kompetensförsörjningen till sina verk-
samheter där det finns stora utmaningar. Därför ser man även på vilka digi-
tala möjligheter som kan finnas till de framtida verksamheterna. Det gäller
att hitta lösningar vid personalbrist och kompetensförsörja sina verksamhet-
er.

Anita uppmärksammar att statsbidrag för viss kompetensförsörjning skickas
tillbaka av kommunerna. Det är viktiga pengar som går förlorade. Siv G,
Anita och Camilla diskuterar olika utmaningar med kommunernas kome-
pensförsörjning.

Stefan uppmärksammar att det saknas fast personal inom hemtjänsten i Bo-
den samtidigt som det finns vikarier.

Siv N undrar hur det går med framtagandet av det nya hemsjukvårdsavtalet.
Camilla informerar om att tillämpning och eventuell revidering ses över i
samverkan mellan regionen och Norrbottens Kommuner. Ambitionen är att

ha ett avtal på plats innan årets slut men hon vet inte hur långt arbetet har kommit. Siv N vill ha löpande information under hösten.

Nära vård

Anneli Granberg, utvecklingschef på regionens kansliet för Nära vård, informerar och svarar på frågor. Bland annat handlar det om

- varför regionen ställer om till Nära vård
- målbild
- riktningförändringar i verksamheterna
- nationellt vårdprogram som gäller sköra äldre
- programområdet för äldres hälsa och palliativ vård
- arbetsmetoden Silverspåret
- äldresjuksköterskor
- länsamordnare för kognitiv svikt
- aktuellt inom verksamhetsutveckling
- programmet Tillgängliga för Norrbotten
- omställningen till god och nära vård
- sammanhållen plan på 1177.se som kommer framöver.

Anita frågar om framtida förändringar när det gäller samordning inom psykiatri. Birgitta informerar kort om pågående arbete.

Kerstin frågar om samverkan med skolhälsovården, bland annat när det gäller hemmasittare. Anneli informerar om att frågan har varit uppe för diskussion och att regionen tittar på olika arbetssätt. Det handlar bland annat om att få igång tidiga insatser. Ingrid påpekar att det krävs samverkan inom många instanser för att det ska fungera. Hon håller med om att man ska börja i tid och inte vänta på varandra.

Hjördis har fått en fråga via RSMH (Riksförbundet för social och mental hälsa) om hur det fungerar inom närpsykiatri. Anneli resonerar om olika nivåer inom psykiatri och vikten av att hela kedjan fungerar. Birgitta berättar om införandet av SPOT (specialistpsykiatriskt omvårdnadsteam) i Luleå/Boden och Gällivare. Även här handlar det om att komma igång med tidiga insatser och att samverka med kommunerna.

Siv N och Anneli diskuterar sjukhusvård i hemmet.

Stefan och Anneli resonerar om att kunna hjälpa patienter som inte själva kan använda dator och appar i telefonen. Siv N påminner om gruppen med kognitiv svikt som ofta har problem med digitala kontakter.

Anneli resonerar med ledamöterna om fast läkarkontakt för patienter i grupperna RUB 4 och RUB 5. Resource utilization bands (RUB) är en patientin-

delning som används för att beskriva och förutsäga individers behov av hälso- och sjukvårdens resurser. Systemet baseras på information om diagnoser, ålder och kön snarare än enskilda vårdkontakter eller kostnader. Syftet med RUB-indelningen är att ge ett samlat mått på sjuklighet och komplexitet för att möjliggöra identifiering av patienter med stora eller ökande vårdbehov. Det kan stödja resursplanering, prioritering och uppföljning, särskilt inom primärvård och Nära vård.

6. Aktuell regioninformation

Camilla lämnar aktuell regioninformation och svarar på frågor.

MR-kameror

Jan Erik har tidigare frågat om MR-kamerornas ålder i Norrbotten. Camilla har kollat vilka år som kamerorna köptes in.

- Piteå 2022.
- Kalix 2020.
- Sunderbyn 2019.
- Kiruna har den inhyrda MR-vagnen, okänd ålder på kameran.
- Gällivare har äldst kamera.

Regionen ser ett ökat behov av undersökningar med MR-kamera. Just nu klarar regionen den akuta verksamheten medan köerna inom vissa andra områden ökar. Det är bättre tillgänglighet i Malmfälten än vid kusten.

DXA

Osteoporosmottagningen i Sunderbyn har minimala lokaler. Det finns därför inte plats för ytterligare en DXA-mätare (bentäthetsmätare) samtidigt som behovet är stort. Nu kommer större lokaler att bli lediga i Sunderbyn framöver vilket innebär att regionen kan investera i två nya DXA-mätare.

Läkare på föreningsmöte

Jan Erik undrar om en förening kan anlita en läkare till ett öppet möte och om läkaren kan medverka på arbetstid. Camilla och Jan Erik belyser frågan ur olika synvinklar och kommer fram till att det kan variera från fall till fall men att det främst verkar genomförbart.

Psykiatri

Birgitta informerar om det aktiva utvecklingsarbete som pågår inom psykiatri. En del av arbetet handlar om att förbättra arbetsmiljön och vårdinsatserna. Det saknas fortfarande 55–60 medarbetare i Norrbotten. Detta kompenseras regionen med inhyrning av personal som används med försiktighet.

Alla 36 planerade vårdplatser är öppna sedan februari. En avdelning är vikt för beroendevård så att man kan hålla isär patienter med olika behov. Fortfarande är det delvis högt tryck på verksamheten.

Det pågår också arbete med att införa SPOT (specialistpsykiatriskt omvårdnadsteam) i Luleå/Boden som ska utgå ifrån Sunderby sjukhus. SPOT ska även införas i Gällivare.

Närpsykiatrin i Luleå kommer att flytta till hälsocentralerna på Hertsön och Björkskatan.

Stefan och Birgitta resonerar om utredning och uppföljande granskning vid självmord. Det pågår ett ständigt utvecklingsarbete inom regionen för att bli bättre på att upptäcka och förhindra självmord.

RSMH Norrbotten (Riksförbundet för social och mental hälsa) har kontaktat Hjördis och vill den vägen uppmärksamma tre punkter.

- RSMH vill att regionen ser över så alla närpsykiatri-mottagningar fungerar. Idag är de brister på olika platser i länet.
- När de gäller slutenvården vill RSMH att regionen ser över om de går att avsätta mer pengar till verksamheten inom psykiatrin för utbildning och för att anställa personal.
- RSMH vet att spot-teamet (specialistpsykiatriskt omvårdnadsteam) ska komma igång Luleå/Boden men att det bara ska vara ett komplement till slutenvården och inte på samma sätt som det är i Piteå.

Birgitta och Hjördis diskuterar närpsykiatrins historia och pågående utveckling. RSMH ingår som part i det utvecklingsarbetet. Även andra vårdformer kommer på tal under diskussionen.

Parkering vid sjukhus

Regionen ser nu över möjligheten att göra parkeringarna vid länets sjukhus avgiftsfria. Camilla återkommer i frågan när det finns mer information.

Upphandlingar

De upphandlade avtalen när det bland annat gäller ögonbehandlingar i södra Sverige går snart ut. Regionen ser över hur man ska göra nya avtal. Målsättningen är att regionen ska göra så mycket som möjligt i egen regi. Om detta inte lyckas ska regionen i första hand nyttja vårdgrannar i norra Sverige. I andra hand blir det upphandling av tjänster. Camilla får återkomma med information efter sommaren.

7. Ärenden för regionala tillgänglighetsrådet

Regionens strategiska plan 2027–2029

Camilla informerar om att arbetet med den kommande strategiska planen nu är inne i en fas med bearbetning av text. På tjänstesidan pågår skrivprocessen för fullt. Ekonomiavdelningen har ännu inte presenterat någon text. Det kommer inte att vara några större förändringar av innehållet sedan den förra strategiska planen.

Ledamöterna diskuterar den strategiska planen ur flera olika synvinklar. Camilla tar med sig det som framkommer till arbetet med den kommande strategiska planen som fastställs av regionfullmäktige i juni 2026.

Tillgänglighet och beredskap

Stefan reflekterar över osäkerheten i omvärlden och kopplar det till tillgänglighet och beredskap. Han undrar om det är någonting som regionen arbetar med. Camilla svarar att det är ett ständigt pågående arbete eftersom regionen måste stärka sin förmåga inom en rad områden.

Inflyttning och ekonomi

Jan Erik konstaterar att det har hänt mycket i Norrbotten den senaste tiden som kan leda till ökad inflyttning. Det skulle i sin tur kunna leda till bättre ekonomi. Han undrar om regionen kalkylerar med detta.

Camilla informerar om att det finns höjd för förändringar i den strategiska planen. Birgitta känner oro för att Norrbotten kan mista arbetskraft som en följd av utvisningar. Siv G nämner att det behövs bostäder i Norrbotten för att befolkningsökningen ska kunna komma igång. Hon ser att det behövs ett nationellt ansvar i frågan.

Ledamöterna diskuterar samhällsomställning ur olika synvinklar.

Tandvård

Urve uppmärksammar den låga tillgängligheten till tandvård i vissa delar av länet. Camilla informerar om anledningarna till varför det ser ut så. Det är en stor utmaning för regionen och därför behövs det nationell hjälp.

Resa för vård

Stefan resonerar om operationer efter stroke. Han nämner att i en annan region har man testat ett arbetssätt där läkaren reser och patienten därför inte behöver flyttas lika mycket.

Jan Erik noterar att man fortfarande måste resa till Stockholm för att mäta trycket i ögonen.

Urve påminner om svårigheterna med att läsa dokumentation när journalen inte alltid följer patienter som reser för att få vård.

Birgitta resonerar om regionens utvecklingsarbete inom syn- och hörselvården samt några andra områden där patienter får resa långt för vård.

Diabetes

Sven noterar att diabetesvården i Norrbotten ligger väldigt lågt i nationella mätningar. Birgitta berättar att den strategiska planen säger att all vård ska genomföras enligt den nationella kunskapsstyrningens kvalitetsnivåer.

Kulturplan 2027–2030

Arbetet med den kommande kulturplanen är nu inne i slutfasen. Regionen kommer att skicka ut ett underlag på remiss den 17 april 2026. Remissperioden pågår till mitten av augusti 2026. En webbsida som handlar om kulturplanen och remissförfarandet kommer också att läggas upp på Utveckla Norrbotten.

<https://utvecklanorrbotten.se/utvecklingsomraden/kultur/kulturplanen-pa-remiss-vad-tycker-du/>

Kulturplanen ska passera flera politiska instanser under 2026 för att bli fastställd.

- Regionala utvecklingsnämnden den 5 oktober.
- Regionala utvecklingsnämnden den 28 oktober.
- Regionstyrelsen den 10 november.
- Regionfullmäktige den 25–26 november.

Ledamöterna diskuterar innehållet i den nuvarande kulturplanen ur flera olika synvinklar. Var och en av ledamöterna får skicka in kommentarer till det kommande remissförfarandet. Ledamöterna kan även ta med sig remissarbetet till sina respektive organisationer. Sekreteraren får i uppdrag att göra ett speciellt utskick till ordinarie ledamöter och ersättare för att uppmärksamma remissarbetet.

Hjördis påminner om vikten av att kulturinformation ska nå alla. Det gäller även synskadade. Hon vill att det ska stå i den kommande kulturplanen.

Taltidningen Insyn

Hjördis uppmärksammar att regionen kommer att genomföra förändringar av taltidningen Insyn. Taltidningen kommer inte längre att innehålla bred information utan bara regioninformation. Enligt Hjördis kommer synskadade då inte att ha tillgång till viss information. Hon menar att synskadade då blir helt avskurna.

Nu undrar Hjärdis hur beslutet om förändringarna har förankrats. Hon upp-lyser om att ingen inom SRF (Synskadades riksförbund) har fått information inför förändringarna och att det inte förts någon dialog med målgrupperna. SRF har skickat en skrivelse om detta. Den redovisas i kursiv stil nedan.

Skrivelse till ansvariga Region Norrbotten.

Tillgänglighetsrådet och Hjälpmedelsnämnden Camilla Friberg.

Etikrådets ordförande Rose-Marie Isaksson.

Syncentralens enhetschef Minna Höglin

Tillgänglighet för norrbottningen - men inte för alla

Taltidningen Insyn har numera en ny inriktning med fokus på Region Norrbotten. Begränsningen av innehållet, samt antalet tidningar i månaden, innebär att synskadades rätt till tillgänglig information försämras kraftigt. När inte innehållet i taltidningen utgår från synskadades behov av anpassade nyheter och information kan våra medlemmar varken vara delaktiga i samhället eller att utöva våra demokratiska rättigheter.

Synskadade har specifika behov av information som måste vara inriktad på våra behov. För att kunna leva i olika sociala sammanhang, måste innehållet dels vara varierat, från geografiskt olika platser i länet, dels vara tillgängligt med en teknik som synskadade har tillgång till och som vi klarar av att använda.

Innehållet ska helst täcka så många delar av samhället som möjligt så att alla synskadade får veta något om det som de är intresserade av. Det riskeras nu att tappas bort, om fokus ligger på att Region Norrbottens verksamhet delges. Om reportage, notiser om aktiviteter för synskadade och kultur-evenemangstips tas bort försämras kvaliteten och målet med taltidningen, dvs ökad tillgänglighet och ökad delaktighet för synskadade uppnås inte.

Hur ska våra medlemmar hålla sig informerade om vad som sker runt omkring och hur ska vi kunna delta i föreningslivet, i politiken eller i kulturella sammanhang om vi inte hittar fram till information som är relevant och på en tillgänglig plats i cyberspace?

Teknikglapp råder i nuläget vilket innebär att en stor grupp i Sverige hamnar i utanförskap. Synskadade är överrepresenterade enligt flera olika barometrar om tillgänglighet, vi har sämre syn och större behov av anpassad teknik. Många är äldre än 75 år och inte vana vid ny teknik som myndigheter och andra ofta hänvisar oss till.

Ett exempel på ny teknik som tillhandahålls av Myndigheten för tillgängliga medier, är en Daisy spelare. Synskadade får låna sådana om de prenumrerar på taltidningen. En sådan information ska naturligtvis finnas i taltid-

ningen, men kommer att sorteras bort om den nya strategin för tidningen fortsätter eftersom det är MTM som meddelar. Hur ska vi veta att vi ska söka sådan information på MTMs eller andras hemsidor?

Tekniken med Daisy spelare blir också viktigare då det gäller krisberedskap. Vi kan där få information direkt utan komplicerade meddelanden i smarttelefon eller andra medier och meddelande om kris kan handla om liv och död. Ska inte vi synskadade få hjälp, eller information i rätt tid precis som andra medborgare?

Slutligen ställer vi oss frågande till varför inte Camilla Friberg, tillgänglighetsrådets ordförande, inte kände till det nya begränsade upplägget för taltidningen. SRFs representant ville, vid rådets senaste beredningsmöte få svar på var beslutsunderlaget kan läsas och vilka tjänstepersoner som har fattat beslutet. Men ordförande kunde inte ge något klart och tydligt svar. Vi ställer frågan igen. Var finns beslutet att ta del av?

Tillgänglighet för norrbottningen ska gälla alla norrbottningar. Även synskadade!

Vi har rätt att kunna vara delaktiga

Vi har rätt till tillgänglig, anpassad information

Vi uppmanar er att skyndsamt omvärdera de prioriteringar som taltidningen säger sig vara tvungen att genomföra!

Synskadades Riksförbund Norrbotten

Ordförande

Roland Stenström

Camilla berättar att beslutet om förändringar av taltidningen är taget av regionens kommunikationsdirektör. Det är alltså inte ett politiskt beslut och inte heller någonting som politiken fattar beslut om. Beslutet handlar om att komma till rätta med regionens underskott där alla avdelningar ser vad som går att göra. Camilla kommer att skriva ett formellt svar på skrivelsen från SRF.

Hjördis och Camilla diskuterar taltidningen ur flera olika perspektiv.

Camilla ser att taltidningens prenumeranter har minskat från 260 år 2023 till 160 i dagsläget. Hjördis berättar att syncentralen marknadsförde taltidningen innan pandemin men inte gör det längre. Det ser hon som en anledning till att antalet prenumeranter har minskat.

Camilla konstaterar att taltidningen inte ska läggas ner. Däremot kommer den inte att innehålla reportage på samma sätt som tidigare. Hjärdis frågar om det finns något beslut eller avtal sedan tidigare som säger vad taltidningen ska innehålla. Camilla informerar om att det inte finns något beslut eller avtal.

Diskussionen handlar också om information som rör pågående gatuarbeten och liknande. Camilla konstaterar att det är ett kommunalt ansvar.

8. Sammanträdet avslutas

Camilla tackar ledamöterna för sitt engagemang och avslutar sammanträdet.

Följande handlingar har undertecknats den 11 maj 2026

2026-04-16 Protokoll regionala tillgänglighetsrådet.pdf

(402810 byte)
SHA-512: d4500effe191da98d9b24ebbbebc76bf13981
2a828b9f5b55a84341a46fb4d69a49e5d055226f94f3ae
6e1cfc53e3ef50c0d28477e10e33a289cbd23d1bb6cca

Underskrifter

2026-05-11 09:07:43 (CET)

Camilla Kristina Friberg

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-05-08 14:27:48 (CET)

Micke Boström

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2026-05-08 18:27:37 (CET)

Gustav Stefan Simonsson

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

Undertecknandet intygas av Assently

2026 04 16 Protokoll regionala tillgänglighetsrådet

Verifiera äktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster.

Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

2c3847ff2c5f47016ea7b1d6f3d17bf9f8c16692a815577ea0152aa18dd1ed1422a1cf420897ae7aa12a10f2ba779b934303f6ca7b79935de523f1e4571fe208

Om detta kvitto

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently. Assently tillhandahålls av Assently AB, organisationsnummer 556828-8442, Sverige.